

Radioaktivní odpad do Boletic?

Jihočeský vojenský výcvikový prostor Boletice představuje mimořádně hodnotné území s výjimečnými přírodními podmínkami. Specifické využívání zdejší krajiny umožnilo zachování řady vysoce ohrožených biotopů a bohatých populací na ně vázaných druhů flóry a fauny. Patří tak nejen k nejcennějším územím v České republice, ale díky mezinárodnímu významu je chráněno v rámci soustavy Natura 2000. Polovina vojenského prostoru také leží na území CHKO Šumava, rovněž sem zasahuje chráněná oblast přirozené akumulace vod Šumava. Správa úložišť radioaktivních odpadů ale zvažuje, že by zde bylo vhodné místo pro hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva.

Vhodné geologické podmínky pro úložiště nejsou zdaleka všude. Perspektivní velký žulový skalní blok se podle všeho nachází v podzemí severní části vojenského újezdu. Doprava 500 metrů hluboko je realizovatelná i z několik kilometrů vzdáleného povrchového areálu. Ten by mohl být poblíž Polné, kam vede potřebná železnice, zvažována byla i severní varianta od Zbytín.

Problém jaderného odpadu

Vyhořelé palivo z jaderných reaktorů nelze mechanicky ani chemicky zlikvidovat. Musí se tedy alespoň dokonale izolovat od okolního prostředí, aby se zabránilo úniku nebezpečných látek. A vzhledem k tomu, že takový odpad je žádanou surovinou pro výrobu jaderných zbraní, musí se zabezpečit i proti krádeži. Tyto skutečnosti inspirovaly řadu návrhů, jak se vyhořelého paliva zbavit. Nejschůdnější variantou zůstává uložení odpadu do podzemního úložiště. Požadavky na životnost úložiště v řádu sto tisíc let se však dají jen těžko naplnit. Nutnost „věčné“ separace odpadu je také hlavním důvodem, proč úložiště dosud nebylo nikde na světě vybudováno.

Česká cesta k úložišti

Odpovědnost za výběr vhodné lokality má v České republice státní Správa úložišť radioaktivních odpadů. Ta hodlá do roku 2015 vybrat dvě až tři nevhodnější místa. Vybírá z lokalit nacházejících se u Lodhěřova na Jindřichohradecku, Jistebnice na Táborsku, Rohozné na Jihlavsku, Budišova u Třebíče, Pačejova na Klatovsku a Lubence na Rakovnicku a ve vojenských újezdech Boletice či Hradiště v Doupovských vrších. Otevření hlubinného úložiště se předpokládá přibližně v roce 2065. Protože ohrožené obce odmítají požadavek státu složit na jejich „dvorku“ vysoce radioaktivní materiál, zvedla se silná vlna odporu. Vláda tak přišla s nápadem hledat úložiště ve vojenských újezdech, kde samosprávy obcí nemají pravomoci. Zapomněla však na ty okolní, které dopady úložiště pocítí.

Možné dopady na region

Samotná stavba úložiště bude znamenat vážný zásah do životního prostředí – jedná se v podstatě o hlubinný důl. Ten v přírodně vysoce cenné oblasti Boletic nemá místo. Bude vybudována rozsáhlá infrastruktura v podobě přístupových cest, vedení vysokého napětí a dalších staveb. V době zavážení odpadu do úložiště budou přilehlými obcemi projíždět jaderné transporty. Hlubinné úložiště nezvratně ovlivní život v obci i regionu. V důsledku uvedených činností lze očekávat pokles rekreační hodnoty oblasti, může poklesnout i důvěra v zemědělskou produkci z této lokality.

Co dál?

Je nutné zásadně přehodnotit proces hledání úložiště v dnešní podobě. Nezbytností je transparentní proces s respektem k právu obcí a krajů spolurozhodovat v řízeních o umístění jaderných zařízení, při kterém bude nepřekročitelným kritériem souhlas dotčených obcí. Samozřejmostí pak je, že úložiště může vzniknout pouze po detailním prokázání dlouhodobé bezpečnosti projektu. Dokud není jasno, zda vůbec dovedeme naložit s vyhořelým jaderným palivem, je zvyšování jeho množství a plány na výstavbu nových jaderných bloků vysoce nezodpovědné.

Vydala Calla. Text: Edvard Sequens (Calla) a Martin Sedlák (Hnutí DUHA). Foto: archiv Cally, Prosinec 2009. Vytisknuto na recyklovaném papíře.

A › P. O. BOX 223, Fráni Šrámka 35,
370 04 České Budějovice
T › 387 310 166
F › 384 971 939
E › calla@calla.cz
www.calla.cz

Hnutí DUHA

A › Bratislavská 31,
602 00 Brno
T › 545 214 431
F › 384 971 939
E › info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Jihočeské matky

A › Nová 12,
370 01 České Budějovice
T › 387 312 650
F › 387 312 650
E › jihoceske.matky@ecn.cz
www.jihoceskematky.cz

A › Nová 12,
370 01 České Budějovice
T › 386 350 507
F › 386 350 507
E › oizp@oizp.cz
www.oizp.cz